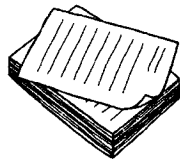

จัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีสอบราคาหากมีผู้เสนอราคาขายเดียว ส่วนราชการยกเลิกได้หรือไม่?

นายธีระศักดิ์ ภัททิยากุล นิติกรชำนาญการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑

ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ ข้อ ๒๘ กำหนดให้การการซื้อหรือการจ้างสามารถกระทำได้ ๓ วิธี คือ ๑.วิธีประกาศเชิญชวน ๒.วิธีคัดเลือก และ ๓.วิธีเฉพาะเจาะจง สำหรับการซื้อหรือจ้างโดยวิธีการประกาศเชิญชวนทั่วไปตามข้อ ๒๘ สามารถกระทำได้ ๓ วิธี คือ ๑.วิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ ๒.วิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ และ ๓.วิธีสอบราคา สำหรับวิธีสอบราคาระนั้น คือ การซื้อหรือการจ้างครั้งหนึ่งซึ่งมีวงเงินเกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาทแต่ไม่เกิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้กระทำได้ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐนั้นตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีข้อจำกัดในการใช้สัญญาณอินเทอร์เน็ต ทำให้ไม่สามารถดำเนินการผ่านระบบประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ได้ ซึ่งระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ นี้ มีเจตนารมณ์เพื่อกำหนดแนวทางในการจัดหาพัสดุเพื่อป้องกันการทุจริตและเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการจัดหาพัสดุของหน่วยงานภาครัฐ

กรณีคดีปกครองที่จะนำมาเล่าสู่กันฟังในวันนี้ เป็นกรณีที่เทศบาลเมืองปัตตานีมีคำสั่งยกเลิกการสอบราคาจ้างเหมาก่อสร้างคุระบายน้ำ โดยให้เหตุผลว่าเพราะมีผู้ยื่นซองสอบราคาเพียงรายเดียว ทำให้ไม่สามารถเทียบราคาได้ หากเปิดให้มีการสอบราคาใหม่อาจได้ในราคาที่ต่ำกว่า กรณีคำสั่งเทศบาลเมืองปัตตานีมีคำสั่งยกเลิกการสอบราคาในครั้งนี้ เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีสอบราคาในกรณีที่มีผู้เสนอราคาเพียงรายเดียวนั้น กำหนดให้คณะกรรมการเปิดซองสอบราคาดำเนินการเช่นเดียวกับกรณีที่มีผู้เสนอราคาหลายรายโดยอนุโลม โดยให้ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้เสนอราคา ใบเสนอราคา แคตตาล็อกหรือแบบรูปรายการและรายละเอียดว่าถูกต้องตามเงื่อนไขในเอกสารการสอบราคาหรือไม่ หากถูกต้องให้พิจารณาคัดเลือกพัสดุหรืองานจ้างของผู้เสนอราคารายนั้น โดยถ้ามีคุณสมบัติเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานราชการก็ให้เสนอซื้อหรือจ้างผู้เสนอราคารายนั้น แต่ถ้าหากปรากฏว่าราคาของผู้เสนอราคาสูงกว่าวงเงินที่จะซื้อหรือจ้างก็ให้คณะกรรมการเปิดซองสอบราคาเรียกผู้เสนอราคารายนั้นมาต่อรองราคาให้ต่ำสุดเท่าที่จะทำได้ หากผู้เสนอราคายอมลดราคาแล้ว ราคาที่เสนอใหม่ไม่สูงกว่าวงเงินที่จะซื้อหรือจ้าง ก็ให้เสนอซื้อหรือจ้างจากผู้เสนอราคารายนั้น ดังนั้น กรณีที่มีผู้เสนอราคารายเดียวสำหรับการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีสอบราคา คณะกรรมการเปิดซองสอบราคาจึงต้องดำเนินการต่อไป เช่นเดียวกับกรณีที่มีผู้ยื่นซองสอบราคาหลายราย เมื่อปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีเสนอราคาเป็นเงิน ๑,๒๔๗,๕๓๘.๕๕ บาท ซึ่งเป็นราคาที่ได้รวมภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีอากรอื่น ๆ ไว้ด้วยแล้ว และคณะกรรมการเปิดซองสอบได้ทำการต่อรองราคาลงอีก ซึ่งผู้ฟ้องคดีลดให้คงเหลือราคาที่เสนอ ๙๔๘,๘๐๐ บาท ซึ่งราคาที่ลดให้ดังกล่าวเป็นราคาที่ต่ำกว่าราคากลางที่กำหนดไว้คือ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และต่ำกว่างบประมาณที่ตั้งไว้ ๑,๒๕๐,๐๐๐ บาท คณะกรรมการเปิดซองสอบราคาจึงได้ทำรายงานผลการพิจารณาให้นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองปัตตานี ผู้ถูกฟ้องคดี ว่าราคาที่ผู้ฟ้องคดีลดให้ เป็นราคาที่เหมาะสม การดำเนินการของคณะกรรมการเปิดซองสอบราคาจึงชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น การที่นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองปัตตานีมีคำสั่งให้ยกเลิกการสอบราคาดังกล่าว โดยให้เหตุผลว่าไม่สามารถเทียบราคาได้จึงเป็นการขัดต่อกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๓/๒๕๔๖)

สรุป กรณีการสอบราคา หากมีผู้เสนอราคาเพียงรายเดียว หน่วยงานราชการต้องพิจารณาคุณสมบัติของผู้เสนอราคารายนั้นว่ามีคุณสมบัติถูกต้องครบถ้วนตามเงื่อนไขในประกาศสอบราคาหรือไม่ และราคาที่เสนอนั้นสูงกว่าราคากลางหรือไม่ หากผู้ยื่นซองสอบราคามีคุณสมบัติถูกต้องครบถ้วน ราคาที่เสนอไม่สูงกว่าราคากลาง หรือเสนอราคาสูงกว่าราคากลาง แต่คณะกรรมการสามารถต่อรองราคาลงมาได้ หน่วยงานราชการจะยกเลิกการสอบราคานั้นไม่ได้ มิฉะนั้นจะถือเป็นการทำละเมิดต่อผู้เสนอราคาและต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน

หมายเหตุ แม้คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดนี้จะตัดสินตามระเบียบพัสดุของท้องถิ่น แต่เนื้อหาของระเบียบนี้ตรงกับระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ สามารถใช้อ้างอิงและเทียบเคียงกันได้

